

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2017-4-71 (Muafiyet)
Karar Sayısı : 18-07/118-64
Karar Tarihi : 08.03.2018

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Ömer TORLAK
Üyeler : Arslan NARİN, Adem BİRCAN, Şükran KODALAK,
Mehmet AYAN

B. RAPORTÖRLER : Esin AYGÜN, Can SARIÇİÇEK, Damla YAZ

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

: Ford Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş.
Temsilcileri: Av. Dr. İ. Yılmaz ASLAN ve Av. Dilay YEŞİLYAPRAK
Gazi Umur Paşa Sokak, Bimar Plaza, No: 38/8, Balmumcu,
Beşiktaş/İSTANBUL

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Ford Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Otokoç Otomotiv Ticaret ve Sanayi A.Ş. arasında imzalanan, nicel seçici dağıtım sistemi esaslarına dayalı Hafif/Orta Ticari ve Binek Araçlar Yetkili Servis Sözleşmelerinin 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında değerlendirilmesi talebi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 31.10.2017 tarih ve 7842 sayı ile giren bildirim üzerine düzenlenen 28.02.2018 tarih ve 2017-4-71/MM sayılı Muafiyet/Menfi Tespit Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (3) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda;
- Ford Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş. (FORD OTOSAN) ile Otokoç Otomotiv Ticaret ve Sanayi A.Ş. (OTOKOÇ) arasında imzalanan "Hafif/Orta Ticari ve Binek Araç Yetkili Servis Sözleşmeleri"nin (Sözleşmeler) 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 4. maddesi kapsamında dikey sınırlamalar içerdiği,
  - Bahsi geçen Sözleşmelerin 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2017/3 sayılı Tebliğ) kapsamında grup muafiyetinden yararlandığı,

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Taraflar

G.1.1. FORD OTOSAN

- (4) Birçok sektörde faaliyet göstermek amacıyla kurulmuş olan FORD OTOSAN'ın ana faaliyet alanlarını; otomobil, kamyon ve her türden nakil araçlarının imalat ve montajı, parçalarının üretimi ve bu ürünlerin satışı, ithalat ve ihracatı teşkil etmektedir.

- (5) FORD OTOSAN, Ford Motor Company ve Koç Holding'in eşit oranda hisse sahibi oldukları halka açık bir ortak girişim şirkettir. Merkezi Dearborn'da bulunan Ford Motor Company, altı kıtada araç üretimi ve dağıtımını yapmaktadır. Ford Motor Company'nin ana ve bağlı otomobil markaları Ford ve Lincoln'dür. Koç Holding ise enerji, otomotiv, dayanıklı tüketim malları, finans sektörlerinin yanı sıra; gıda üretimi, ev geliştirme perakendeciliği, turizm ve marina işletmeciliği gibi sektörlerde de faaliyet yürütmektedir.

G.1.2. OTOKOÇ

- (6) OTOKOÇ, her tür motorlu taşıt araçları ile yedek parçalarının ve aksesuarlarının alım satımı ile komisyonculuk hizmeti yapma, otomotiv perakendeciliği, montaj bakım-tamir ve servis istasyonları ile tesisler kurup işletme ve araç kiralama sektörlerinde faaliyet göstermektedir.
- (7) OTOKOÇ, Koç Holding'in iştiraklerindedir. FORD OTOSAN ile OTOKOÇ arasında herhangi bir hissedarlık ilişkisi bulunmamaktadır. Teşebbüs, FORD OTOSAN'ın yetkili satıcı ve servislik faaliyetlerini sürdürmektedir.

G.2. Bildirime Konu Sözleşmeler

- (8) Bildirim, FORD OTOSAN ile OTOKOÇ arasında imzalanan ve nicel seçici dağıtım esaslarına göre akdedilen Sözleşmelere ilişkindir. FORD OTOSAN, halihazırda hafif/orta ticari ve binek araçların satış sonrası hizmetlerini nitel seçici dağıtım sistemi esaslarına göre yürütmektedir. Sözleşmelerin Rekabet Kurulu (Kurul) kararını takiben diğer hafif/orta ticari ve binek araç yetkili servisleriyle de imzalanmasının ve bu süreç sona erdiğinde, FORD OTOSAN markasına özgü servis hizmetlerinin nicel seçici dağıtım sistemi esaslarına göre yürütülmesinin planlandığı belirtilmiştir.
- (9) Bildirim Formunda yer alan bilgi ve açıklamalara göre; bahsi geçen Sözleşmeler uygulanmaya başlandığında, mevcut durumda uygulanmakta olan kriterlerin aranmasına devam edilecek olmakla birlikte, bu kriterleri karşılayan yetkili servislerin belirli bir kalitede hizmet sunabilmeleri için sayılarının sınırlandırılması öngörülmektedir. **FORD OTOSAN tarafından dağıtım sisteminde bu değişikliğe gidilmesinin amacı; hafif/orta ticari ve binek araçların yetkili servislerinin sayısının sınırlandırılarak satış sonrası hizmetlerde iyileştirme yapılması, güvenilirliğin, kalitenin ve müşteri memnuniyetinin artırılmasının sağlanması olarak ifade edilmiştir.** Diğer taraftan, FORD OTOSAN'ın yedek parçalarının satışı ve pazarlanması adına ayrı bir yedek parça dağıtım ağı bulunmakta ve bu ağ halihazırda nitel seçici dağıtım sistemine göre işlemektedir.

G.3. İlgili Pazar

- (10) Rekabet hukukunda pazar tanımı, teşebbüsler arasındaki rekabetin sınırlarını tespit etmekte kullanılan bir araçtır. İlgili pazar, ürün ve coğrafi pazar olmak üzere iki temel boyuttan oluşmaktadır. Pazarı hem ürün hem de coğrafi bölge boyutlarıyla tanımlamaktaki amaç, teşebbüslerin davranışlarını sınırlama ve etkin bir rekabetçi baskıdan bağımsız olarak davranmalarını önleme gücüne sahip rakiplerin ortaya çıkarılmasıdır. İlgili coğrafi pazar ise, rekabet koşullarının homojen olduğu pazar olarak ifade edilebilir. Bu pazarların belirlenmesinde temelde, teşebbüslerin ürün ve hizmetlerinin arz ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri bölgeler temel alınmakla birlikte; rekabet koşullarının ilgili bölge içinde homojen olması ve bu koşulların komşu bölgelerden kolayca ayrılacak ölçüde farklı olması da aranmaktadır.

- (11) İlgili Ürün Pazarının Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 3. paragrafında ilgili ürün pazarına ilişkin olarak *"ilgili ürün pazarının tespitinde, birleşme veya devralma konusu olan mal veya hizmetlerle, tüketicinin gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından aynı sayılan mal veya hizmetlerden oluşan pazar dikkate alınır; tespit edilen pazarı etkileyebilecek diğer unsurlar da değerlendirilir."* ifadeleri yer almaktadır. İlgili coğrafi pazar ise *"teşebbüslerin mal ve hizmetlerinin arz ve talebi konusunda faaliyet gösterdikleri, rekabet koşullarının yeterli derecede homojen ve özellikle rekabet koşulları komşu bölgelerden hissedilir derecede farklı olduğu için bu bölgelerden kolayca ayrılabilen bölgeler"* olarak tarif edilmektedir.
- (12) Mevut dosya konusu bakımından ilgili ürün pazarı, teşebbüslerin akdettikleri sözleşmenin etki edeceği pazardır. Bildirime konu Sözleşmeler kapsamında, taraflardan OTOKOÇ'un Ford marka binek ve hafif/orta ticari araçların yetkili servisi olarak faaliyet göstereceği anlaşılmaktadır. Sözleşmelerin FORD OTOSAN'ın diğer binek ve hafif/orta ticari araç yetkili servisleri ile de imzalanacak olması, bu Sözleşmelerin Türkiye'deki faaliyetlere ilişkin olması ve satış sonrası hizmetlere yönelik dağıtım ağı yapılanmasının tüm Türkiye'de uygulanmasının öngörülmesi nedeniyle, etkisinin Türkiye genelinde ortaya çıkacağı görülmektedir.
- (13) Bu bağlamda, işbu dosya açısından ilgili ürün pazarlarının "Ford marka hafif/orta ticari araçların satış sonrası bakım ve onarım hizmetleri pazarı" ve "Ford marka binek araçların satış sonrası bakım ve onarım hizmetleri pazarı" şeklinde; ilgili coğrafi pazarın ise "Türkiye" olarak tanımlanabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

G.4. Değerlendirme

G.4.1. Bildirim Konusu Sözleşmeler

- (14) Yukarıda da açıklandığı üzere bildirim konusu işlem, FORD OTOSAN'ın markasına özgü servis hizmetlerinin nicel seçici dağıtım esaslarına göre yürütülmesine yöneliktir. FORD OTOSAN, halihazırda hafif/orta ticari araç ve binek araçlar bakımından servis hizmetlerini nitel seçici dağıtım sisteminin esaslarına göre yürütmektedir. Yapılan bildirimde, FORD markalı hafif ve orta ticari araçlar ile binek araçlara sunulan satış sonrası hizmetlerde iyileştirme yapılmasının, kalite, güvenilirlik ve müşteri memnuniyetinin artırılmasının gündeme geldiğine dikkat çekilmiştir. Bu sisteme geçilmesi ile birlikte halihazırda uygulanmakta olan ve işin niteliği itibarıyla gerekliliği tespit edilmiş kriterlerin uygulanmaya devam edileceği belirtilmiş olmakla birlikte, yetkili servislerin sayıları kısıtlanacaktır. Bu temel hususun yanı sıra Sözleşmeler, yetkili servislerin diğer markalara hizmet vermeleri, satış fiyatının belirlenmesi, eş değer kalitede yedek parça kullanımı gibi hususlarda da düzenlemeler getirmektedir.
- (15) Bildirime ek olarak sunulan ve grup muafiyeti kapsamında bulunduğu tespit edilen sözleşmeler de benzer düzenlemeler içermekte olup, bu sözleşmelerde ilaveten getirilen kriterlerin ise binek araç ve hafif/orta ticari araçlara yönelik olarak düzenlendiği görülmektedir. Bahse konu sözleşmeler ile düzenlenen hükümler aynı eksende olduğundan, mevcut dosya bakımından her iki sözleşme için ayrı değerlendirme yapılmayacak; ilgili hükümler 4054 sayılı Kanun ve 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamında aşağıda incelenecektir.

G.4.2. Menfi Tespit Değerlendirilmesi

- (16) Bildirime konu Sözleşmeler 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi anlamında yukarıda belirtilen rekabeti kısıtlayıcı nitelikte dikey sınırlamalar içermektedir. Bu nedenle söz konusu anlaşmalara menfi tespit verilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

G.4.3. Bildirim Konusu Sözleşmelerin 2017/3 Sayılı Tebliğ Açısından Değerlendirilmesi

- (17) Yapılan bildirim konusunu esasen, taraflar arasında akdedilmiş olan Sözleşmelerin 2017/3 sayılı Tebliğ ile sağlanan muafiyetten yararlandığının tespiti talebi oluşturmaktadır. Anılan Sözleşmeler kapsamında anlaşmanın imzalanacağı yetkili servislere, satış sonrası hizmetleri sağlama yetkisi verilmektedir.
- (18) 2017/3 sayılı Tebliğ'in 2. maddesine göre "Bu Tebliğ, yeni motorlu taşıtların alımı, satımı veya yeniden satımı; motorlu taşıtların yedek parçalarının alımı, satımı veya yeniden satımı ve motorlu taşıtlara yönelik bakım ve onarım hizmetlerinin sağlanması konulu dikey anlaşmaların, dikey sınırlamalar içermeleri halinde, bu Tebliğde düzenlenen koşullara uymak kaydıyla, 4054 sayılı Kanunun 4 üncü maddesindeki yasaklamadan Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmalarını kapsar." Yukarıda yer verilen anlaşmaların nitelikleri dikkate alındığında, mevcut dosya konusu anlaşmaların 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamına girdiği ve anlaşmalarda yer alan hükümlerin anılan Tebliğ çerçevesinde ele alınması gerektiği anlaşılmaktadır.
- (19) 2017/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi, grup muafiyetinin uygulanması için anlaşmaların uyması gereken genel koşulları belirlemektedir. Bu çerçevede maddenin ilk fıkrasında, nicel seçici dağıtım ve münhasır dağıtım konu alan anlaşmalar bakımından muafiyetin uygulanmasını belirli pazar payı eşiklerine bağlayan hükümler yer almaktadır. Buna göre; muafiyet hükümleri, motorlu taşıt veya yedek parça ya da bakım ve onarım hizmetleri pazarına yönelik olarak sağlayıcının pazar payının %30'u geçmemesi durumunda uygulanacaktır. Nitel seçici dağıtım sistemi öngören anlaşmalar bakımından ise pazar payı eşiği bulunmamaktadır.
- (20) Bildirim konusu Sözleşmeler incelendiğinde, FORD OTOSAN'ın yetkili servisleri için nicel seçici dağıtım sistemi uygulamak istediği görülmektedir. 2017/3 sayılı Tebliğin 5. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre, yetkili servisleri arasında nicel seçici dağıtım sistemi uygulayacak taşıt sağlayıcısının bakım ve onarım hizmeti sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %30'u aşmaması gerekmektedir. 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin Açıklanmasına Dair Kılavuz'un (Kılavuz) 66. paragrafında; bakım ve onarım hizmetleri bakımından pazar payının, bakım ve onarım hizmetlerini yetkili servislerden alan araç adedinin (servise giren araç adedinin), ilgili markanın araç parkında bulunan (trafiğe kayıtlı) araç adedine oranlanarak bulunabileceği belirtilmiştir. FORD OTOSAN'ın söz konusu esaslar çerçevesinde hesaplanan "Ford marka hafif/orta ticari ve binek araçların satış sonrası bakım ve onarım hizmetleri pazarları"ndaki paylarına aşağıdaki tabloda yer verilmektedir:

Tablo 1: FORD OTOSAN'ın Ford Marka Hafif/Orta Ticari ve Binek Araçların Satış Sonrası Bakım ve Onarım Hizmetleri Pazarlarındaki Pazar Payı

Yıllar	Binek			Ticari		
	Servis Araç Girişi	Araç Parkı	Pazar Payı	Servis Araç Girişi	Araç Parkı	Pazar Payı
2015	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)
2016 ¹	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Bildirim Formu

¹ Yapılan bildirim kapsamında, tekil servis girişlerinde garantili işlemlerin de hesaplama dahil edildiği; garantili işlem içeren iş emirleri hesaba dahil edilmediğinde pazar payının %3-4 oranında azaldığı ifade edilmiştir.

(21) Tabloda belirtilen pazar paylarını doğrulamak adına Türkiye İstatistik Kurumundan (TÜİK) bilgi talep edilmiş; gelen cevabi yazıdaki verilere göre pazar payı hesaplaması yapılmıştır. Söz konusu veriler çerçevesinde 2016 yılı pazar payının Ford marka binek araçlar için %(. . . . .); ticari araçlar içinse %(. . . . .) olduğu belirlenmiştir. Binek araç ve ticari araç toplamına bakıldığında da pazar payının %(. . . . .) olduğu görülmüştür. Ancak TÜİK verileri 2004 yılı sonrası modelleri kapsamaktadır. Dolayısıyla işbu dosya tarafınca bildirilen pazar paylarının 2004 yılı öncesi modelleri de kapsayacak şekilde hesaplandığı göz önünde bulundurulurak², mevcut dosya bakımından tabloda belirtilen pazar payları esas alınmıştır.

(22) Tebliğ'in 5. maddesinde yer alan muafiyetin genel şartları ile ilgili diğer hükümlere ise aşağıda yer verilmektedir:

“Muafiyet sağlayıcı ile dağıtıcı arasında yapılan anlaşmanın;

a) En az beş yıl süreli olması ve anlaşmada yer alacak olan yenilememe isteğini anlaşmanın sona ermesinden asgari altı ay önce bildirmeyi her iki tarafın da kabul etmesi veya,

b) Belirsiz bir süre için yapılması halinde feshi ihbar süresinin her iki taraf için de en az iki yıl olması ancak bu sürenin; sağlayıcının anlaşmaya son vermesi durumunda kanundan veya anlaşmadan dolayı uygun bir tazminat ödemek zorunda olduğu veya dağıtım sisteminin önemli bir kısmını ya da tamamını yeniden düzenlemesinin zorunlu olması nedeniyle sağlayıcının anlaşmayı sona erdirmesi hallerinde en az bir yıla indirilmesi,

koşullarıyla uygulanır.”

(23) Bu kapsamda Sözleşmelerin 2017/3 sayılı Tebliğ ile öngörülen muafiyetten yararlanabilmeleri için süre koşuluna uygun olarak düzenlenmeleri gerekmektedir. Bildirime konu Sözleşmelerin ilgili hükümlerine bakıldığında, “süre ve fesih” kenar başlıklı 18. maddenin aşağıda yer verildiği şekilde düzenlendiği görülmektedir:

“18.1. Süre: (. . . . .).

18.2. Olağan Fesih: (. . . . .).

18.3. Özel Fesih: (. . . . .).

(. . . . .).”

(24) İlgili hükmün incelenmesinden, Sözleşmelerin beş yıl için geçerli olmak üzere düzenlendiği ve Tebliğ'de öngörülen şekilde yenileme usulünün esas alındığı anlaşılmaktadır. Belirsiz süreli sözleşmeler ve özel fesih hallerine yönelik düzenleme de yukarıda yer verilen Tebliğ maddesi ile uyumludur. Söz konusu madde hükümleri dikkate alındığında, bildirime konu anlaşmaların 2017/3 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi çerçevesinde belirtilen muafiyet için gerekli olan genel koşulları sağladığı görülmektedir.

² FORD OTOSAN tarafından gönderilen ilave bilgilerde, söz konusu verilerin tablolarda 1983-1984 model yılından itibaren olan Ford marka binek/hafif-orta ticari araç park adetlerini gösterir şekilde düzenlendiği ifade edilmiştir.

- (25) Öte yandan, 2017/3 sayılı Tebliğ'in 6. maddesi ise anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışına çıkararak sınırlamaları ortaya koymaktadır. Buna göre, tavsiye niteliğinde fiyatlar istisna olmak şartıyla dağıtıcının kendi satış fiyatını belirleme serbestisinin engellenmesi ya da Tebliğ'de belirlenen bazı istisnalar dışında dağıtıcının anlaşma konusu mal veya hizmetleri satacağı bölgeye veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilmesi, seçici dağıtım sisteminde, sistem üyelerinin kendi aralarındaki alım ve satımın engellenmesi gibi bazı haller, anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışında bırakmaktadır.
- (26) Sözleşmelerin 12.7. maddesinde alım satım fiyatlarına ilişkin düzenlemeler yer almaktadır. Anılan maddede, FORD OTOSAN'ın yetkili servislerin servis işçilik ücretleri ve Ford yedek parçaları için satış fiyatı oluşturmasına yardımcı olmak ve potansiyel müşteriler nezdinde ilgi oluşturmak amacıyla yetkili servislere ve kamuoyuna bağlayıcı olmayan tavsiye niteliğinde perakende satış fiyat listesi yayımlayacağı, servislerin kendi satış fiyatını ve müşterilere uygulayacağı indirim oranını serbestçe belirleyebileceği, FORD OTOSAN'ın gerekli görürse azami perakende satış fiyat listesi yayımlayabileceği ve bu listenin yayımlandığı durumlarda servislerin bu fiyatların üstüne çıkamayacağı düzenlenmiştir. Fiyatlara ilişkin mezkur anlaşma maddesi, tavsiye edilen fiyatın ve azami satış fiyatının belirlenmesi niteliği taşıdığından, 2017/3 sayılı Tebliğ'in 6. maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca grup muafiyetinden yararlanmayı engelleyen sınırlamalardan değildir.
- (27) Sözleşmelerin 12.4. maddesinde ise; servislerin yedek parçaları yeniden satış amacıyla satamayacakları, ancak kendi servis faaliyetleri kapsamında kullanabilecekleri, bağımsız tamircilere tamir amaçlı kullanım için tedarik edebilecekleri, dağıtım aşında yer alan diğer yetkili servislere, yedek parça bayilerine ve araç kullanıcılarına tedarik edebilecekleri düzenlenmiştir.
- (28) Sözleşmelerin 12.5. maddesinin (a) bendinde "(.....)" ifadesi yer almaktadır. Bu kapsamda FORD OTOSAN, yetkili servis tarafından kullanılacak olan eşdeğer kalitede yedek parçalara ilişkin bir kısıtlama getirmemektedir. Bunun istisnasını garanti işlemleri oluşturmaktadır. Garanti işlemleri dışındaki işlemlerde eşdeğer parça kullanılması durumunda Sözleşmelerin 12.5. maddesinin (f) bendi uyarınca servise müşteriyi bu yönde bilgilendirme yükümlülüğü getirilmektedir. Getirilen bu yükümlülük ise 2017/3 sayılı Tebliğ'in 6. Maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi ve Kılavuz'da yer verilen açıklamalar³ ışığında sözleşmeyi grup muafiyeti kapsamından çıkarmamaktadır. Dolayısıyla yapılan analiz çerçevesinde bildirim konu FORD OTOSAN'ın yetkili servisleri ile yapacağı örnek sözleşme hükümlerinin 2017/3 sayılı Tebliğ ile tanınan muafiyet için gerekli genel koşulları taşıdığı ve anlaşmayı muafiyet kapsamı dışına çıkaracak kısıtlamalar içermediği anlaşılmaktadır.

---

³ Kılavuz'un 32. paragrafı şu şekildedir: "Sağlayıcı, yetkili dağıtıcılara ve yetkili servislere, eş değer kalitede yedek parça kullanılması halinde müşteriyi önceden bilgilendirme ve faturada söz konusu parçaların markalarını gösterme yükümlülüğünü getirebilir ve bu yükümlülüğün getirildiği dikey anlaşmalar Tebliğ ile tanınan muafiyetten yararlanabilir."

- (29) 2017/3 sayılı Tebliğ'in "Rekabet etmeme yükümlülüğü ve ek tesis yerlerinin açılmasının kısıtlanması" başlıklı 7. maddesi ise, Tebliğ kapsamında muafiyetten yararlanamayacak olan yükümlülükleri düzenlemektedir. Anılan yükümlülükler anlaşmanın geri kalanından ayrılabilirse, sözleşmenin bu yükümlülükler dışında kalan hükümleri muafiyetten yararlanmaya devam etmektedir. 2017/3 sayılı Tebliğ, motorlu taşıtların yedek parçalarının dağıtımını ve bu taşıtlara yönelik bakım ve onarım hizmetlerinin sunulmasını kapsayan satış sonrası faaliyetler bakımından rekabet düzenini bozma potansiyeli taşıyan sorunların bulunduğu ve pazardaki rekabetin tesisi için birtakım düzenlemelere ihtiyaç olduğu sonucundan hareketle bakım onarım hizmetleri ve yedek parça dağıtım faaliyetleri bakımından "çok markalılığı" amaçlamaktadır. Böylece bakım ve onarım veya yedek parçaların dağıtımı ile ilgili olarak getirilebilecek doğrudan veya dolaylı her türlü rekabet etmeme yükümlülüğü Tebliğ'in 7. maddesi ile yasaklanmıştır⁴.
- (30) Tebliğ'in 7. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde, bakım ve onarım zincirleri bakımından zincir servislere süresi beş yıla kadar olmak üzere getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü saklı kalmak koşuluyla bakım ve onarım hizmetlerinin sağlanması bakımından; alıcıya anlaşmanın süresi içinde getirilen her türlü rekabet etmeme yükümlülüğü ile alıcıya anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak getirilen her türlü rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanamayacak uygulamalar arasında sayılmıştır.
- (31) Bunun yanı sıra Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi kapsamında rekabet etmeme yükümlülüğünü; alıcının anlaşma konusu mal veya hizmetlerle rekabet eden malları veya hizmetleri üretmesini, satın almasını, satmasını veya yeniden satmasını engelleyen doğrudan ya da dolaylı her türlü yükümlülük olarak (ayrıca, alıcının bir önceki takvim yılındaki alımları esas alınarak, ilgili pazardaki anlaşma konusu mal veya hizmetlerin ya da onları ikame eden mal veya hizmetlerin yeni motorlu taşıtların satışı pazarında %80'inden, satış sonrası pazarında %30'undan fazlasının sağlayıcıdan veya sağlayıcının göstereceği başka bir teşebbüsten satın almasına yönelik olarak alıcıya doğrudan veya dolaylı biçimde getirilen yükümlülükleri de kapsayacak şekilde) tanımlanmıştır. Bu bağlamda, aşağıda bildirim konu Sözleşmelerin çok markalılığa yönelik hükümleri üzerinde durulacaktır.
- (32) Sözleşmelerin 2.6. maddesinde; "(.....)" hükmü bulunmaktadır. Görüldüğü üzere yetkili servisin diğer markalara da hizmet vermesi engellenmemektedir.

---

⁴ Tebliğ'in 7.maddesinin ilgili hükümleri şu şekildedir: "(1) Bu Tebliğ ile tanınan muafiyet, aşağıda belirtilen rekabet etmeme yükümlülüklerine uygulanmaz: b) Yedek parçaların dağıtımı bakımından; 1) Alıcıya anlaşmanın süresi içinde getirilen her türlü rekabet etmeme yükümlülüğü. Ancak, bağımsız yedek parça sağlayıcılarının kurdukları yedek parça dağıtım ağları bakımından bağımsız yedek parça dağıtıcılarına süresi beş yıla kadar olmak üzere getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanır. 2) Alıcıya anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü. 3) Seçici dağıtım sistemi üyelerine getirilen, belirlenmiş rakip sağlayıcıların ürünlerini satmama yükümlülüğü. c) Bakım ve onarım hizmetlerinin sağlanması bakımından; 1) Alıcıya anlaşmanın süresi içinde getirilen her türlü rekabet etmeme yükümlülüğü. Ancak, bakım ve onarım zincirleri bakımından zincir servislere süresi beş yıla kadar olmak üzere getirilen rekabet etmeme yükümlülüğü grup muafiyetinden yararlanır. 2) Alıcıya anlaşmanın sona ermesinden sonraki döneme ilişkin olarak getirilen her türlü rekabet etmeme yükümlülüğü."

- (33) Sözleşmelerin 12.6. maddesinde, servisin her bir takvim yılında bir önceki takvim yılında ilgili pazarda sözleşme konusu mallar ve onları ikame eden mallar bakımından yaptığı alımlar toplamının %(.....)'una denk gelen değerde malı Ford Yedek Parça olarak satın alacağı düzenlenmektedir. Servis daha fazla alım yapmak isterse buna engel bir durum da söz konusu değildir. Bahsi geçen hükmün 2017/3 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinin birinci fıkrasının (k) bendi kapsamına giren bir rekabet etmeme yükümlülüğü olmadığı görülmektedir. Sözleşmelerin 12.6.2. maddesinde ise taraflar arasında mutabakata varılan yıllık alım hedefi doğrultusunda aylık alım ve satış hedeflerinin FORD OTOSAN tarafından belirlenebileceği düzenlenmiştir. Söz konusu düzenlemedeki FORD OTOSAN tarafından belirlenmesi öngörülen hedefler, (.....) ve ilgili madde kapsamında sistem içi alışverişin de engellenmediği Bildirim Formunda belirtilen hususlar arasındadır.
- (34) Sözleşmelerin 13.1. maddesinde ise servisin üçüncü kişilerle yapacağı anlaşma sonucu başka markaların satış sonrası hizmetlerini gerçekleştirmek istemesi halinde (.....) önceden FORD OTOSAN'ı bu anlaşmanın, servisin bu sözleşme kapsamında faaliyetlerini yürüten personel, kaynaklar ve tesisler üzerindeki etkisi gibi konularda yazılı olarak bilgilendireceği düzenlenmiştir. Bu düzenlemenin, yetkili servislerin diğer markalara da hizmet vermesini engellemeyeceği; dolayısıyla 2017/3 sayılı Tebliğ'e aykırılık teşkil etmediği görülmüştür.
- (35) Sözleşmelerin 13.2. maddesinin (b) bendinde, FORD OTOSAN'ın talep etmesi halinde bu sözleşme kapsamında satış sonrası hizmetleri yürütecek personelin belirlenerek yetkili servis tarafından FORD OTOSAN'a bildirileceği düzenlenmiştir. Taraflarca bu hükmün amacının marka özelinde personel tahsisi gibi bir rekabet yasağı getirmek olmadığı; yalnızca FORD OTOSAN tarafından yetkili servis çalışanlarına sağlanan eğitimler, dönemsel olarak düzenlenen teşvik programları gibi hususlarda çalışanların bu program ve süreçlere katılımının kontrolü ve süreçlerin doğru işletildiğinin teyidinin sağlanması için yetkili servislere bildirim yükümlülüğü getirildiği belirtilmiştir.
- (36) Sözleşmelerde yer alan çok markalılığa yönelik hükümlerin, 2017/3 sayılı Tebliğ ve Kılavuz'da yer alan ilkelerle uyumlu olduğu anlaşılmaktadır.
- (37) Diğer taraftan, Tebliğ'in 7. maddesinin ikinci fıkrasında ise yedek parçaların dağıtımı ve/veya bakım ve onarım hizmetleri bakımından, seçici dağıtım sisteminin uygulandığı hallerde ek tesis yerlerinin açılması ile ilgili olarak getirilen doğrudan veya dolaylı yükümlülüklerle Tebliğ ile tanınan muafiyetin uygulanmayacağı düzenlenmiştir. Bu bağlamda Sözleşmelerde yer alan düzenlemelere bakıldığında, Sözleşmelerin 4.3. maddesinde, servisin madde 4.1 hükmü⁵ uyarınca, yetki verilen tesis yeri dışında bu Sözleşmede düzenlenen faaliyetlerle ilgili ek tesisler kullanmak istemesi halinde bu tesislerin yeri, özellikleri, hukuki durumu ve ne amaçla kullanılacağı hususunun yazılı olarak FORD OTOSAN'a bildireceği ve mezkur tesislerin yetkili servis temel standartlarını karşılayıp karşılamadığı hususunda FORD OTOSAN'dan onay talep edeceği; FORD OTOSAN tarafından söz konusu tesislere ilişkin Yetkili Servis Temel Standartları'nı karşıladığı hususunda verilecek yazılı onay olmadan bu tip tesislerin kullanmaya başlanamayacağı düzenlenmiştir.
- (38) Bu hüküm çerçevesinde ek tesis yeri açılmasının, söz konusu tesis yerinin özelliklerinin standartları sağladığının tespit edilmesinden sonra faaliyet göstermesinin mümkün olduğu düzenlenmektedir.

---

⁵ "4.1. (.....)."

- (39) Başvuru konusu Sözleşmelerin 2017/3 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanıp yararlanmadığına ilişkin olarak bu başlık altında yapılan değerlendirmeler sonucunda; Sözleşmelerin, Tebliğ'in 5. maddesinde sayılan muafiyetin genel koşullarını taşıması ve 6. maddesinde sayılan anlaşmayı grup muafiyeti kapsamı dışına çıkaran sınırlamaları doğrudan ya da dolaylı olarak içermemesi nedeniyle, 2017/3 sayılı Tebliğ ile tanınan grup muafiyetinden yararlandığı kanaatine ulaşılmıştır.

H. SONUÇ

- (40) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,
- Ford Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Otokoç Otomotiv Ticaret ve Sanayi A.Ş. arasında imzalanan Hafif/Orta Ticari ve Binek Araç Yetkili Servis Sözleşmelerinin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğuna,
  - Sözleşmelerin, 2017/3 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına
- gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.